

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

III. Ius illud evincitur etiam ex decretalis Super gentes, quæ docetur esse Bonifacij VIII. cùm tamen in vulgatis editionibus tribuantur tantùm Ioanni XXII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

pus Lexoviensis in epistola *xxiii.* ad Cardinales Romanæ Ecclesiæ: in qua laudans Legatos quosdam, ait in eis tantam refulgere apostolicæ sanctitatis & doctrinæ perfectionem, *ut eis plus gratiæ merita contrahant quàm terroris reverentia disciplinæ.* Quis enim, quantumvis sui securus, non timeret, cum intelligeret omnia provinciarum negotia in arbitrio Legati posita esse, eam porro esse dignitatem ejus ut ei Reges & Principes loco cederent, ei assurgerent? Quis Episcoporum, etiam de sanctitate morum suorum præsumens, ea securitate instructus esse poterat ut non timeret hominem qui fiducia legationis eos propria auctoritate suspensus erat, si id animo collubatum esset suo, à ministerio & officio eorum, tum etiam à gradu episcopali deiceret, si res ita ferret? Præterea, electiones Episcoporum pendebant ab auctoritate Legatorum. Quod quantum conferret ad conciliandam illis populorum reverentiam nemo est, opinor, qui non intelligat. Ista cum sint notissima, & maxima ex parte jam explicata sint in superioribus capitibus, necesse non est ea persequi. Satis erit observasse, tot Legatorum pessimis facinoribus quæ huc usque narrata sunt factum esse ut paulatim eorum nomen & auctoritas viluerit apud Francos, ut observat Ioannes Saresberien-
Ioa. Saresberien-
232.

Ioa. Saresberien-
232.

Apud Duchesne. *tor*
I V. pag. 576.

Vide infra lib. 6.
cap. 30. §. 11. &
169.

Vide infra lib. 6.
cap. 31. §. 2. 5.

Vide Probat. *L. i.*
heret. Eccles.
Gallie. cap. 23.

II. Primum omnium satis constat Legatos nullam muneris sui functionem attingere antiquitus in Gallia potuisse absque petitione aut expresso consensu Regis, ut patet ex epistolis sancti Gregorij & aliis multis testimoniis. Atque id jus adeo competit Regibus, ut non solum nostri, sed etiam Angli & Scoti, illud summa cura retinuerint. De nostris, cum res sit manifesta, & cum præterea illustrissimus Archiepiscopus bene multa de hoc argumento dixerit, nunc opus non est multa dicere. Sufficiet unicum Alexandri III testimonium: qui cum legationem Gallicanæ Ecclesiæ committere cogitaret Thomæ Archiepiscopo Cantuariensi, ut taliratione so-

laretur exulem ac peregrinum, ac fortassis etiam ut eo pacto paupertatem ejus sublevaret, prius exploravit animum Ludovici Regis, non antè ei vices suas delegare ausus quàm certus esset de consensu Regis & Episcoporum Galliarum. Extat ea de re Alexandri epistola à Baronio edita; in qua hortans Regem Ludovicum ut revocandæ inter Henricum Anglorum Regem & Thomam concordiam studeat, demum illum admonet destinasse se, si pax inter illos constitui non possit, legationem Gallicanam ei tribuere, modò consensus accedat regis majestatis, & modò istud fieri possit absque gravi scandalo personarum regni Gallici, id est, ut interpretatur Baronius, si id placeret Gallicanis Episcopis. Hæc sunt verba Alexandri: *si autem, quod Deus avertat, convenire non possint, dummodo regia voluntati sederet & beneplacito tuo, nobis per omnem modum complaceret & gratum valde existeret & acceptum, quod si absque gravi scandalo personarum regni tui fieri possit, ut nos prænominatum Archiepiscopum specialis honoris prerogativa inter ceteros donaremus, & sibi vices nostras committeremus in illis partibus exequendas. Unde serenitatem tuam quoniam possumus prece rogamus, ut si pacem salva honestate sua & Ecclesiæ, quod omnimodis optavimus, habere non possit, nobis super his voluntatem tuam sub omni celeritate studeas intimare.* Consenseruntne Ludovicus & Episcopi Gallicani non liquet. Sed hinc colligi potest non consensisse, quòd non reperimus sanctum Thomam aliqua Legati auctoritate usum esse in Gallia.

III. Rursum jus illud Regum nostrorum, ut etiam ista addamus, evincitur ex decretali *Super gentes*, quam Bonifacius VIII. edidit adversus Philippum quartum Francorum Regem. Scio eam in vulgatis Extravagantium communium editionibus tribui Joanni XXII. cui etiam tribuitur in veteri codice MS. Bibliothecæ regis. Verùm, præterquam quòd eadem in illo ipso codice regio descripta est etiam sub nomine Bonifacij antè quàm ponatur sub nomine Joannis, à Bonifacio primum editam fuisse ex eo manifestè probatur, quòd in mandatis quæ ab illo data sunt Joanni Presbytero Cardinali Tituli sanctorum Marcellini & Petri, quæ edita sunt ab Odorico Raynaldo & à Petro Puteano in probationibus dissidij quod fuit inter Bonifacium & Philippum IV. Francorum Regem, in mandatis inquam illis jubetur Legatus denuntiare & declarare eidem Regi quòd Romanus Pontifex Legatos de latere & non de latere ac Nuntios liberè mittere potest ad quævis imperia, regna, vel loca, prout vult, absque petitione cu-

Vide supra
lib. 6.
Apud Baron.
an. 1143.

Idem Raynald.
ca. 116. §. 14.

Historia de lib.
reni in Raynald.
pag. 277.

jubet vel consensu, usu vel consuetudine contrariis nequaquam obstantibus.

IV. Hic locus evincit constitutionem illam editam à Bonifacio fuisse, ut Philippum consiliis & potestati suæ resistentem opprimeret ista auctoritate. Nam in constitutione illa sic prorsus legitur: Verum cum aliqui hujusmodi officium & potestatem ipsius Romani Pontificis, quam non ab homine sed à Deo recepit, sub suo arbitrio redigere molientes, Legatos ipsos, nisi ab eis petiti fuerint, vel de beneplacito eorum transmissi, subjectas sibi terras, dicentes hoc eis de consuetudine competere, ingredi non permittunt, nos hujusmodi consuetudinem non tam irrationabilem quam iniquam, animarum salutem contrariam, detrahentemque apostolicæ potestati, auctoritate apostolica penitus reprobantes, Legatos ipsos ab omnibus, cujuscumque præminentie, conditionis, aut status fuerint, debere admitti decernimus, nec eos prætextu cujusvis consuetudinis impediri posse à quocumque Christiano nomine gloriantes quò minus regna, provincias, & terras quaslibet, ad quæ ipsos destinari contigerit, ingrediantur liberè, ac commissæ sibi legationis officium exerceant in eisdem. Excommunicat deinde eos qui præsumerent impedire Legatos, eorumque regna & terras ecclesiastico supponit interdicto quandiu in hujusmodi contumacia duxerint persistendum. Revocat autem omnia privilegia quibus iidem uti vellent ad asserendum hoc suum jus, seu ex consuetudine descenderet, seu aliunde. Hæc verò à Pontifice iracundo scripta esse adversus. Philippum Francorum Regem satis, ut reor, manifestum est.

V. Primum exemplum in ista causa datum apud Anglos fuit ævo Urbani secundi. Missus tum in Angliam Vvalterus Episcopus Albanensis, Vvilelmum Regem adiit, cuncta facturum per quæ Regis animum sibi conciliare posset, etiam cum periculo propriae famæ. Cum eo itaque, ut narrat Hugo Abbas Flaviniacensis, conventionem fecit ne Legatus Romanus ad Angliam mitteretur nisi quem Rex præciperet. Verba sunt manifesta, neque ullis ambagibus involuta. Et haud dubie illud à Legato exegerat Vvilelmus ne antiqua consuetudo violaretur, qua receptum erat ne quis alius in Anglia Legatus apostolicæ sedis esset præter Archiepiscopum Cantuariensem. Extremis deinde Paschalis secundi temporibus, cum Anselmus Abbas à Romano Pontifice accepisset legationem Angliæ, trajiceretque propterea velle à Normannia in Angliam, Rex Henricus, inquit Eadmerus, antiquis Ecclesiæ consuetudinibus præjudicium inferri non sustinens, illam ab ingressu Angliæ detinebat, & ei, utpote

Nuntio beati Petri, largiter & officiosè ministrari faciebat. Narrat deinde Eadmerus illum nec Angliam intrare nec aliquo Legati officio fungi dignum habitum esse, sicque inglorium abiisse.

VI. Idem jus regium acriter retinuit Henricus istius nominis primus Anglorum Rex, qui Vvilelmo fratri proximè successit. Cum enim anno M C X I X. idem Rex & Callistus II. convenissent apud Gisorcium in Normannia, concessit Regi Pontifex ut antiquæ regni ejus consuetudines manerent, ac nominatim ne quis Legatus in Angliam mitteretur nisi quem Princeps peteret, nimirum si quæpiam causa major incideret quæ ab Episcopis Anglicanis pro sui magnitudine terminari non posset, adeoque opus esset majori auctoritate. Hæc sunt verba ejusdem Eadmeri in libro quinto Historiæ Novorum: Itaque post hæc Calixtus Gisorcium venit, & Rex Henricus illic ei locuturus accessit. Acta igitur sunt multa inter eos quorum gratia par erat tantas personas convenisse. Inter quæ Rex à Papa impetravit ut omnes consuetudines quas pater suus in Anglia habuerat & in Normannia, sibi concederet, & maximè ut neminem aliquando Legati officio in Anglia fungi permitteret, si non ipse, aliqua præcipua querela exigente, & quæ ab Archiepiscopo Cantuariorum ceterisque Episcopis regni terminari non posset, hoc fieri à Papa postularer.

VII. Adeo autem diligenter & studiosè prærogativam illam servavit idem Henricus, ut cum aliquot post annis Papa Callistus sponte Legatum in Angliam misisset Petrum Leonis monachum Cluniacensem, tamen si eum magnificè receperit Henricus pro reverentia sedis apostolicæ, Legati tamen officium exequi prohibuerit, obtendens patrias consuetudines ab apostolica sede concessas, in quibus hæc & de maximis una erat, quæ regnum Angliæ liberum ab omni Legati ditione constituerat. Itaque Legatus ille regno egredi coactus est, cum nullam prorsus muneris sui functionem attigisset. Rem narrat idem Eadmerus inquit inter alia Regem pronuntiasse legationis illius stabilem auctoritatem non nisi per conniventiam Episcoporum, Abbatum, & procerum, ac totius regni conventum roborari posse.

VIII. Sed adnotanda est hoc loco prudentia Henrici: qui, ne Legatus auctoritatem suam explicaret in Anglia, prohibuit ne ad Ecclesias aut monasteria regni accederet, donec ad ipsum pervenisset, néve aliunde victus ei suppeditaretur quam ex fisco. Quod factum specie honoris, magni tamen momenti erat. Sic quippe providebatur ne vel minima Legati potestate uteretur. Sumptus

Eadmer. lib. 1. pag. 24.

Hugo Flaviniac. pag. 141.

Eadmerus pag. 110. 111.

Vide infra lib. 6. cap. 31. §. 1.

Vide Simonem Dunelm. pag. 244. & Ioan. Bromton pag. 1008.

Vide supra cap. 51. §. 6.

Eadmer. lib. 6. pag. 238.

